Motion

1980/81: 678

av Eric Rejdnell och Eric Enlund
om stationering av utsjöbevakningsfartyg på Gotland

Kustbevakningen fick i september 1980 det första av två utsjöbevakningsfartyg levererat. Det andra utsjöbevakningsfartyget Tv 172 kommer att levereras under våren 1981 och skall ha östra tullregionen som verksamhetsfält. Detta betyder norra Östersjön och farvattnen öster om Gotland.

Enligt generaltullstyrelsen skall utsjöbevakningsfartyget Tv 172 i huvudsak användas för fiskeövervakning och fiskekontroll i den svenska fiskezonen i Östersjön, vilken fr. o. m. den 1 januari 1978 utvidgades väsentligt. Arbetsuppgifterna innebär bl. a.:

- Kontroll av att inga oanmälda eller icke licensierade utländska fiskefartyg bedriver fiske inom fiskezonen.
- Uppföljning av anmälda utländska fiskefartygs position och förflyttningar inom fiskezonen.
- Kontroll av fiskefartygens identitet.
- Kontroll av pågående fiske samt härvid använda och ombord medförda fiskeredskap.
- Kontroll av att gällande bestämmelser om minimimått på fisk efterlevs.
- Tillsyn av fiskeloggböcker (för kontroll av fångstens omfattning och slag samt fastställande av fångstplatsen).

Utsjöbevakningsfartyget skall också utöva kontroll av fiskeverksamheten enligt Gdansk-konventionen i de utanför fiskezonen belägna s. k. vita zonerna.

Härutöver skall fartyget vid behov tjänstgöra som ledningsfartyg vid större bekämpningsoperationer av miljöfarliga utsläpp till sjöss och i mån av tid och möjlighet användas för övriga övervakningsuppgifter inom kustbevakningens ansvarsområde. Fartyget skall dock i största möjliga utsträckning uppehålla sig i fiskezonen.

De här ovan angivna arbetsuppgifterna är hämtade direkt från generaltullstyrelsens planerade utnyttjande av utsjöfiskefartygen Tv 171 och Tv 172.

Utsjöbevakningsfartyget Tv 172 – som kommer att levereras under våren 1981 – kräver en besättning av 15 man. Besättningsstyrkan skall vara dubblerad, alltså 2 × 15 man. Fartygets bostadsinredning omfattar 14 enmanshytter, av vilka sex kan dubbelbeläggas, samt sjukhytt, reservhytt, mäss, dagrum, kök, bastu och hygienutrymmen. Inredningen har planerats med tanke på att kunna rymma en besättning som består av såväl kvinnliga som manliga kustbevakare.

Det är generaltullstyrelsen som har att fatta beslut om stationeringsort för Tv 172. Vid val av stationeringsort måste givetvis de ekonomiska och praktiska förutsättningarna få bli avgörande.

I en interpellationsdebatt med handelsministern Staffan Burenstam Linder den 9 december 1980 yttrade handelsministern bl. a.: "Enligt vad jag har inhämtat anser styrelsen att en stationering på Gotland av Tv 172 skulle vara mycket lämplig från rent operativ synpunkt bl. a. med hänsyn till det bevakningsområde som är aktuellt för fartyget." Generaltullstyrelsen har också i sitt informationsblad Kustbevakningsinformation fastslagit följande: "Med dessa två fartyg får kustbevakningen den resursförstärkning som erfordras för att utan eftersättande av den traditionella, mera kustnära övervakningstjänsten kunna utföra en effektiv övervakning av den svenska fiskezonen och därutanför liggande s. k. vita zoner i Östersjön."

Eftersom trots allt alternativet med en stationeringsort på fastlandet varit uppe till övervägande kan det vara värdefullt att se lite närmare på kostnadssidan. Som även framkom i interpellationsdebatten mellan handelsministern och undertecknad Rejdnell är merkostnaderna vid val av en fastlandshamn väsentligt större än vid en placering på Gotland. Från lokalt fackligt håll har vi erhållit uppgifter om ekonomiska beräkningar för extraresor mellan fastlandet och Gotland, om fastlandshamn väljes som stationeringsort. Utsjöbevakningsfartyget Tv 171, som är stationerat i Karlskrona, förbrukar vid en fart av 14 knop ca 600 liter brännolja per timme och vid 16 knop, dvs maxfart, ca 720 liter per timme. Sträckan Nynäshamn–Östergarn eller Nynäshamn–Karlsöarna mäter ca 100 distansminuter. Med två turer i veckan under ett år och med ett bränslepris på kr. 1:35 per liter kommer vi upp i en bränslekostnad på över 600000 kr. per år med reducerad fart och över 630000 kr. med maxfart. Därtill kommer övriga kostnader, inte minst för långa transportsträckor, vilka innebär åtskilliga årstimmar av outnyttjad arbetstid och resor som kan betraktas som arbetsresor till och från arbetet. Dessa resor kommer att regelbundet återkomma, eftersom de följer ett arbetsschema för besättningen. Fiskefartygen får så att säga obevakade tider, som kan utnyttjas av de befälhavare som så önskar. De effektiva bevakningstiderna reduceras men kostnaderna ökar.

Ur såväl samhällsekonomisk synpunkt som effektivitetssynpunkt är det riktigt att placera utsjöbevakningsfartyget Tv 172 så nära operationsområdet som möjligt. Det enda som kan anses besvärande för generaltullstyrelsen i initialskedet är vissa svårigheter att rekrytera ny besättning för placering på Gotland. Detta måste ändå ses som ett övergående problem. Det är helt naturligt att behövlig personal ej finns tillgänglig från starten, eftersom det är ett nytt fartyg som skall bemannas.

Såväl den fackliga organisationen på Gotland som länsstyrelsen och kommunstyrelsen på Gotland har, framför allt med hänvisning till regional-

politiska och samhällsekonomiska skäl, framfört starka önskemål om att Tv 172 skall stationeras på Gotland. Även handelsministern vidrörde detta faktum i den tidigare omnämnda interpellationsdebatten.

Med anledning av det ovan anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts beträffande stationering av utsjöbevakningsfartyget Tv 172.

Stockholm den 23 januari 1981

ERIC REJDNELL (fp) ERIC ENLUND (fp)

Norstedts Tryckeri, Stockholm 1981